



NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

NORDLANDSNETT AS
Postboks 1410
8002 BODØ

Vår dato: 21.12.2020
Vår ref.: 202002628-10
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Annhild Meling

Vedtak om Nordlandsnett AS sin beregning av gebyr for manuell avlesning

Reguleringsmyndigheten for energi (RME¹) fatter vedtak om at Nordlandsnett AS (heretter Nordlandsnett) har beregnet gebyret i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet² § 17-6 og må korrigere dette. Nordlandsnett må også endre rutinen sin for fakturering av gebyret.

Vi er bedt om å vurdere gebyret for manuell avlesning som Nordlandsnett krever. Vår vurdering er forhåndsvarslet i brev av 29. oktober 2020. Nordlandsnett har kommentert vårt forhåndsvarsel i brev av 12. november 2020.

1. Vedtak om retting

RME fatter vedtak om følgende:

Nordlandsnett har beregnet gebyret for manuell avlesning i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6. Nordlandsnett må korrigere beregningen av gebyret slik at det ikke inkluderer kostnader for aktiviteter som det ikke er tillatt å kreve gebyr for.

Nordlandsnett har en rutine for fakturering av gebyret som er i strid med avregningsforskriften §7-1a andre ledd. Nordlandsnett må endre rutinen sin for fakturering av gebyret.

¹ RME er fra 1. november 2019 utpekt av OED som reguleringsmyndighet i medhold av energiloven § 2-3. RME er fortsatt en del av NVE, og skal utføre oppgavene som uavhengig reguleringsmyndighet. Der hvor vi tidligere har vist til NVE som mottaker eller avsender av dokumenter, blir det nå vist til RME. Den praktiske betydningen for dere er at en eventuell klage på vedtak fra RME vil bli behandlet av Energiklagenemnda.

² Forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer

Adresse

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

E-post: rme@nve.no, Telefon: 22 95 95 95, Internett: <http://reguleringsmyndigheten.no/>
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971



Nordlandsnett skal sende RME dokumentasjon på beregning av gebyret og bekreftelse på at rutinene for fakturering av gebyret vil endres, innen 29. januar 2021.

2. Nettselskapenes adgang til kontrollavlesning og til å fastsette gebyr for manuell avlesning

Nettselskapene har adgang til kontrollavlesning og til å kreve gebyr for manuell avlesning av AMS-målere uten aktiv kommunikasjonsenhet. Dette følger av avregningsforskriften³ og forskrift om kontroll av nettvirksomhet. RME har fattet vedtak om nettselskapenes adgang til kontrollavlesning og til å fastsette gebyr for manuell avlesning i [flere tidligere saker](#). Disse er stadfestet av Olje- og energidepartementet og kan leses på [våre nettsider](#).

2.1. Regelverket gir adgang til å gjennomføre kontrollavlesning hos kunden.

Det følger av avregningsforskriften § 3-3 annet ledd at ethvert målepunkt skal avleses minimum en gang i kalenderåret. Med innføring av AMS-målere med kommunikasjonsenhet, får nettselskapene kontinuerlig oversendt måledata gjennom kommunikasjonsenheten. Dette innebærer at AMS-måleren oppfyller nettselskapets plikt etter avregningsforskriften § 3-3 første og annet ledd.

Nettselskapene har fram til nå som regel stipulert målerstanden til kunder som ikke har registrert måleverdier. Et av formålene med installering av AMS er å få en så korrekt og effektiv avregning av kundenes strømforbruk som mulig. Manuell innhenting av målerstanden er derfor ikke lenger nødvendig etter innføring av AMS, ettersom måleren automatisk sender måleverdier. Det er nettselskapets ansvar å beslutte hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre at avregningen av strømmålere uten kommunikasjonsdel blir korrekt. Nettselskapet kan i denne sammenheng beslutte at det er behov for å reise ut til kunder og lese av måleverdier.⁴

2.2. Regelverket gir adgang til å kreve gebyr for manuell avlesning

Nettselskapet har tilbudt sine kunder et system for avlesning og oversendelse av måleverdier til nettselskapet ved bruk av AMS-målerens kommunikasjonsenhet. Kunder som har fått fritak av helsemessige årsaker, og andre som nekter å få AMS-måler installert, velger å ikke benytte seg av det systemet nettselskapet tilbyr.

Det å håndtere og kontrollere manuelt avleste data innebærer ekstra kostnader for nettselskapene. Kostnaden ved manuell avlesning av måleren er en direkte konsekvens av at kunden ikke ønsker en AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet.

Forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6 tillater at nettselskapene fastsetter tariffer for særskilte tjenester hos kunden. RME legger til grunn at manuell avlesning er en «særskilt tjeneste» som nettselskapet kan fastsette en tariff for. Tariffer er definert som alle priser og annen økonomisk

³ Forskrift av 11. mars 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av nettjenester, og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv.

⁴ Se RMEs vurdering i [vedtak med referanse 201902069-5](#), som ble stadfestet av Olje- og energidepartementet (OED) i [brev av 30. juni 2020](#)



godtgjørelse som nettselskapet fastsetter for tilknytning og bruk av elektriske nettanlegg.⁵ Måleravlesing inngår som en del av tilknytning og bruk av nettet.⁶

2.3. Gebyret gjelder for alle som har fått tilbud om AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet

Alle kunder som har valgt å ikke benytte seg av det avlesingssystemet som nettselskapet tilbyr, krever den samme særskilte tjenesten fra nettselskapet, uavhengig av årsaken til at kunden ikke har installert AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet. Nettselskapet kan derfor fastsette en slik tariff uavhengig av om kunden har fått fritak fra installering av AMS etter avregningsforskriften § 4-1 bokstav b, eller av annen grunn nekter å installere AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet.

2.4. Beregning av gebyret

Det følger av forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6 at tariffen for særskilte tjenester ikke skal omfatte mer enn kostnaden forbundet med tjenesten. Kostnader som danner grunnlag for et avlesingsgebyr kan være variable kostnader som registrering og validering av målerstand, utsending av påminnelse om avlesing, retting av feil levert målerstand og gjennomføring av kontrollavlesing.

2.4.1. Gebyret skal være likt for alle kunder

Når nettselskapet krever et slikt gebyr, skal gebyret være likt for alle kunder som ikke har installert AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet. Dette følger av de generelle prinsippene for utforming av tariffen. Nettselskapets samlede kostnader knyttet til håndtering av manuelt avleste data og kontroll av disse, skal dermed fordeles likt på den aktuelle kundegruppen, uavhengig av hvor i nettselskapets område måleren befinner seg. Kundene som ilegges gebyret betaler altså en gjennomsnittskostnad per målepunkt.

Prinsippet om at gebyret skal være likt for alle, innebærer ikke at alle nettselskaper skal legge til grunn lik kostnad for manuell avlesing. Kostnadene ved manuell avlesing kan variere mellom nettselskaper, som følge av at ulike nettselskaper har ulike tekniske løsninger for manuell avlesing og ulike kostnader forbundet med kontrollavlesing.

2.4.2. Gebyret gjelder per målepunkt

Dagens regler for måling og avregning og reglene om avanserte måle- og styringssystemer (AMS), tar utgangspunkt i målepunkt, ikke i det enkelte kundeforhold. Dersom én kunde har flere målere, kan nettselskapet derfor kreve gebyr per måler. Merk at dette ikke er til hinder for at nettselskapet velger å redusere gebyret i tilfeller der målerne kunden har er på samme adresse.

2.4.3. Kontrollavlesing

Det er nettselskapets ansvar å beslutte hvilke tiltak som er nødvendige for å sikre korrekt avlesing av målepunkt der AMS-måler ikke er installert eller kommunikasjonsenheten er deaktivert eller fjernet. Vi ser at flere nettselskaper har beregnet gebyret med utgangspunkt i en årlig, stedlig kontrollavlesing i alle målepunkt uten AMS. Nettselskapene kan beregne gebyret med det kriteriet, men det forutsetter at de også reiser ut for å gjennomføre stedlig kontroll av disse. Dersom nettselskapet har planlagt å utføre

⁵ Jf. Forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 1-3

⁶ Se RMEs vurdering i [vedtak med referanse 201902069-5](#), som ble stadfestet av Olje- og energidepartementet (OED) i [brev av 30. juni 2020](#)



stedlig kontrollavlesning av bare en andel av disse målepunktene, må beregningen av gebyret reflektere dette. Gebyret kan ikke overstige kostnadene forbundet med tjenesten.

2.4.4. Faste kostnader knyttet til IT-drift og systemkostnader

Faste kostnader knyttet til IT-drift og vedlikehold av løsning for profilmålere kan ikke dekkes gjennom avlesingsgebyret. Slike kostnader inngår som en del av nettselskapets ordinære måle- og avregningsansvar, og skal derfor dekkes gjennom den ordinære nettleien. [Vi viser her til tidligere vedtak vi har fattet om gebyret for manuell avlesning.](#)

2.4.5. Timepris

Vi har sett stor variasjon i timeprisen nettselskap har lagt til grunn for beregningen av gebyret. Forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6 sier at «tariffen skal reflektere kostnadene forbundet med tjenesten». RME vurderer at det bare er de direkte henførbare kostnadene som kan inkluderes. Dette gjelder også beregningen av timeprisen. I tidligere vedtak⁷ har RME vurdert at nettselskap ikke har adgang til å benytte påslag for indirekte kostnader i timeprisen for beregning av anleggsbidrag. RME vurderer at dette også vil gjelde for beregningen av gebyret for manuell avlesning. Dette betyr at timeprisen ikke kan inkludere påslag for faste kostnader, men skal være basert på marginalkostnad. Indirekte kostnader knyttet til eiendom, IKT, regnskap, lønn, kommunikasjon, HR/HMS etc. kan ikke medregnes. Heller ikke andre kostnader som telefoni, kurs, arbeidstøy og kontingenter kan medregnes.

2.4.6. Km-godtgjørelse

Kjøregodtgjørelse skal dekke kostnader knyttet til bruk av privat bil i jobb. Dersom nettselskapet har ekstra kostnader for kjøring i forbindelse med kontrollavlesning, skal disse fremgå av beregningen av gebyret. Statens satser for 2020 er 4,03 kr/km hvorav 3,5 kr/km er skattefritt⁸. Denne satsen dekker drivstoff, slitasje, verditap, andre driftskostnader, bompenger, forsikring og årsavgift. Dersom nettselskapet har inkludert utgifter knyttet til kjøring i beregningen av gebyret, skal statens satser for km-godtgjørelse legges til grunn for beregningen.

2.5. Fakturering av gebyret for manuell avlesning

Gebyret for manuell avlesning er en tariff for å håndtere og kontrollere manuelt avleste data. Ifølge definisjonen av netttjenester i avregningsforskriften § 1-3 punkt 2 faller tariffing inn under netttjenester. Videre følger det av avregningsforskriften § 7-1a andre ledd at nettselskapene ikke kan forskuddsfakturere netttjenester til forbrukere. Dette betyr at nettselskapene ikke kan forskuddsfakturere gebyret, men må fakturere denne tariffen etterskuddsvis. Tariffen kan kreves inn på hver faktura eller sjeldnere, men minst hver tredje måned, jf. avregningsforskriften § 7-1a annet ledd.

2.6. Nettselskap kan ta gebyr for å deaktivere kommunikasjonsenheten etter at måleren er installert

RME har tidligere fattet vedtak⁹ om at nettselskapet kan ta gebyr for å deaktivere kommunikasjonsenheten etter at måleren er installert. Der AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenhet allerede har blitt installert, og kunden på et senere tidspunkt får et fritak slik at kommunikasjonsenheten skal deaktiveres eller fjernes, kan dette anes som en særskilt tjeneste nettselskapet kan fastsette et gebyr

⁷ [Vedtak i uenighet om anleggsbidrag \(Ref: 201804895-9\). Vedtaket ble stadfestet av Olje- og energidepartementet 5. mars 2020 \(Ref: 19/1815\)](#)

⁸ <https://www.skatteetaten.no/satser/bilgodtgjorelse-kilometergodtgjorelse/>

⁹ [Vedtak om at Troms Kraft Nett ikke har anledning til å fastsette høyere fastledd for kunder som ikke har aktiv kommunikasjonsenhet i AMS-måleren \(Ref: 201802587-6\)](#)



for etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6. Et eventuelt gebyr for deaktivering av kommunikasjonsenheten er generelt og gjelder for hele nettområdet. Aktivering av kommunikasjonsenheten i AMS-måler er derimot å anse som en tjeneste som nettselskapet ikke kan ta gebyr for, jf. avregningsforskriften § 8-3. Denne kostnaden skal dekkes gjennom den ordinære nettleien.

2.7. Nettselskapene skal gi kundene informasjon om hvordan gebyret er beregnet

Forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-5 sier at nettselskapene på forespørsel plikter å gi kunder informasjon om beregningsgrunnlaget for egne tariffer innen rimelig tid. Denne plikten gjelder også for gebyret for manuell strømavlesning. Nettselskapet skal dermed gi kunder som ber om dette, informasjon om hvordan gebyret er beregnet. Slik informasjon omfatter:

- Oversikt over hvilke aktiviteter nettselskapet gjennomfører i forbindelse med manuell avlesning for kunder som ikke har AMS-måler med aktiv kommunikasjonsenheter.
- Oversikt over kostnadene forbundet med de ulike aktivitetene, samt redegjørelse for hvordan nettselskapet har beregnet kostnadene de ulike aktivitetene medfører.

3. RMEs foreløpige vurdering

Nordlandsnett har i brev 19. mars 2020, og 14. mai 2020 redegjort for hvordan gebyret er beregnet, hvilke timesatser som ligger til grunn for beregningen og hvilken informasjon kundene har fått om beregningen av gebyret. Nordlandsnett har kommentert vårt forhåndsvarsel i brev av 12. november 2020.

3.1. Beregning av gebyr for manuell avlesning

Gebyret Nordlandsnett har fastsatt, omfatter kostnader knyttet til avlesningstelefon og SMS-tjeneste, kostnader knyttet til å håndtere og kontrollere måleverdier som ikke er fjernavleste, purring, og kostnader knyttet til kundebehandling. Nordlandsnett skriver at de ikke har inkludert kostnader for stedlig kontrollavlesning, men vil bestemme omfanget av stedlige kontrollavlesninger i løpet av 2020.

Nordlandsnett har inkludert kostnader for «*Avlesningstelefon og SMS-tjeneste*» i gebyret. Nordlandsnett skriver at «*dette er kostnader knyttet til å opprettholde avlesningstelefon og innmelding av måleverdier via SMS*». I sin kommentar til forhåndsvarselet skriver Nordlandsnett at de mener at disse kostnadene «*delvis er bygd opp med kostnad per målepunkt og kostnad avhengig av bruk*». De mener derfor kostnadene er variable og direkte avhengig av denne kundegruppen. De viser også til at det er kunden som velger å kreve manuell avlesning, noe som medfører en direkte kostnadsøkning.

RME mottok informasjon i brev av 14. mai 2020 der Nordlandsnett redegjør for kostnadene knyttet til disse postene. Det fremgår av redegjørelsen at om lag 114 600 kr er faste kostnader knyttet til avlesningstelefonen, og rundt 66 000 kr er faste kostnader knyttet til SMS-tjenesten. Jf. punkt 2.4.4 over skal slike faste systemkostnader ikke inngå i gebyret for manuell avlesning, men dekkes gjennom den ordinære nettleien. RME har lagt til grunn at løpende kostnader knyttet til utsendelse av SMS, eller kostnader pr. minutt for anrop kan dekkes gjennom gebyret.

Videre har Nordlandsnett inkludert kostnader knyttet til «*[t]idsbruk – leverandørbytter, økt tidsbruk kommunikasjonscleanup, ilegging/fakturering avlesningsgebyr*». Nordlandsnett skriver at de mener denne tidsbruken knytter seg til å håndtere og kontrollere måleverdier. Slik vi forstår denne informasjonen, mener Nordlandsnett at de får økte kostnader fordi disse oppgavene er mer kompliserte og tidkrevende for strømmålere som ikke har aktiv kommunikasjonsenheter.



RME har lagt til grunn at manuell avlesning er en særskilt tjeneste. Vi har vurdert at nettselskapene kan fastsette et gebyr for denne særskilte tjenesten, fordi manuell avlesning gjør at nettselskapet får økte merkostnader. I likhet med andre øvrige gebyrer og ved beregning av anleggsbidrag, er det kun direkte kostnader som kan inkluderes i betalingen nettselskapet krever av kunde. Det er derimot ikke tillatt å kreve indirekte kostnader. Kostnader for økt tidsbruk knyttet til oppgaver nettselskapet utfører, er ikke slike direkte merkostnader, og kan ikke kreves dekket gjennom gebyret.

Nordlandsnett skriver at de mener kostnader ved leverandørbytter skal kunne kreves dekket gjennom gebyret fordi de mener dette krever en manuell avlesning. Vi forstår kommentaren slik at Nordlandsnett mener de må foreta en særskilt manuell avlesning i tilfeller der kunder uten AMS bytter strømleverandør. RME vurderer at hvis en kunde uten AMS vil bytte strømleverandør, er dette ikke en del av den særskilte tjenesten kunden ber om ved manuell avlesning. Nettselskapet kan derfor ikke kreve kostnader knyttet til dette dekket gjennom gebyret. Nettselskapet kan velge å foreta en særskilt manuell avlesning dersom en kunde uten installert AMS vil bytte leverandør, men denne kostnaden kan ikke belastes kunden.

Nordlandsnett har inkludert kostnader knyttet til arbeid med fakturering av gebyret for manuell avlesning. De skriver at dette er en manuell prosess som skiller seg fra innkreving av ordinære nettariffer. RME vurderer at dette er direkte kostnader som nettselskapet kan inkludere i beregningen av gebyret.

Nordlandsnett bruker både internt personell og eksterne leverandører i arbeidet med strømmålere uten aktiv kommunikasjonsenhet. Timeprisen som er lagt til grunn for gebyret omfatter kostnader knyttet til lønn og sosiale kostnader. RME vurderer at denne er beregnet i tråd med regelverket, jf. punkt 2.4.5 over.

RME fatter på denne bakgrunn vedtak om at Nordlandsnett har beregnet gebyret i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-6. Nordlandsnett har inkludert kostnader for aktiviteter som det ikke er tillatt å kreve gebyr for. RME pålegger Nordlandsnett å korrigere beregningen av gebyret. Dersom nettselskapet har satt gebyret for høyt, har de tatt for mye betalt fra kundene sine. RME forutsetter at de retter opp dette, og at de betaler tilbake det de har tatt for mye betalt.

3.2. Fakturering av gebyret

Nordlandsnett fakturerer gebyret for manuell avlesning årlig, og slik vi forstår informasjonen er gebyret fakturert forskuddsvis for 2019. Jf. punkt 2.5 skal gebyret faktureres etterskuddsvis, minimum hver tredje måned. RME fatter derfor vedtak om at Nordlandsnett sin rutine for fakturering av gebyret er i strid med avregningsforskriften §7-1a andre ledd. Nordlandsnett må endre rutinene sine for fakturering av gebyret.

4. Klageadgang

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Energiklagenemnda innen 3 uker. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Energiklagenemnda og sendes til RME. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse rme@nve.no. Se nærmere om krav til klagen i forvaltningsloven [kapittel VI](#).

Ta gjerne direkte kontakt med vår saksbehandler dersom dere har spørsmål.

5. Nettselskapet kan få tvangsmulkt dersom nettselskapet ikke retter



Dette brevet er også et varsel om tvangsmulkt. Hvis nettselskapet ikke følger vedtaket om retting innen fristen, vil vi vurdere å fastsette en tvangsmulkt¹⁰, første ledd. Mulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig og løpe helt til nettselskapet retter forholdene i vedtaket.

Dere kan uttale dere i spørsmålet om tvangsmulkt senest 29. januar 2021. Hvis dere har ny informasjon til oss eller vil rette opp i de opplysningene vi har fått tidligere, er det viktig at vi får dette før fristen går ut. Hvis ikke vil vi behandle saken ut fra de opplysningene vi allerede har fått.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Annhild Meling
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

¹⁰ jf. energiloven § 10-3.